

diranim, opuščeni in itn.). To sociozgodovino je treba šele narediti vidno, jo izpuliti in relacijskih raziskav in razgrniti.²⁸

Sestavljajo jo nihanja (ne gre zgolj za zvezna ali vzajemna razmerja intelekta, dejanj in spoznanj), premestitve, zamolki referenc in spoznanj, številne individualne in kolektivne ovire, ki onemogočajo spoznanja ipd.; je skratka polna pomenljivih diskontinuitet, ki na prvi pogled niso vselej razumljive in katerih globlji smisel je treba šele izkopati iz preteklih družbenih konfiguracij in kontekstov. V nekem smislu gre potemtakem za epistemično zgodovino *à l'invers*, za zgodovino preučevanja epistemičnih ovir in njihovih procedur (cenzur, blokad, preprečitev uveljavljanja spoznanj in vrednot, utišanje avtorjev in avtoric ipd.) ter socialnih motivov, torej v ožjem smislu za sociozgodovino oz. zgodovinsko antropologijo uporov-odporov zoper (nova) intelektualna spoznanja in mehanizme ter njihove družbene afirmacije. Po mnenju Maxa Webra lahko začetke antiintelektualizma sledimo vse do evangelijev, prek Pierra Damiana in Luthra do današnjih dni, in sicer v mešanju nezaupanja do diskurzivnega in delujočega razuma in bdenja nad tistimi naprednimi pisarji, ki naj bi znotraj in zunaj cerkve grešili z »intelektualnim«
nauphom (cf. Weber po Lindenberg, 1997: 7).

Vendar pa antiintelektualizem, kakor smo v prvem delu članka že prikazali v zvezi s statusom intelektualcev v nekaterih evropskih deželah na začetku 20. stoletja, nima enakega statusa znotraj dežel, v katerih je priborjeni (ne le meritokratsko delegirani) ugled intelektualcev dejstvo, kakor v deželah, kjer ni tako. Če je francoski model antiintelektualizma oprt na mnenjske tokove z obrobja, ki jih spodbujajo ekstremisti desnice in tudi levice, pa je ameriški (združenodržavski), kakor ga je analiziral Richard Hofstadter²⁹, fenomen *per se*: tesno je prepleten s samim jedrom ameriškega političnega konsenza.

28 Izraz sociozgodovina, ki pomeni nekaj drugega kakor socialna zgodovina – nenehno reflektiranje družbenih razsežnosti v raziskovalnih in demonstracijskih postopkih –, je utemeljil Gérard Noiriel. Gl. Noiriel, 2006.

29 Richard Hofstadter (1916–1970), ameriški (združenodržavski) zgodovinar in (javni) intelektualec, sin judovskega emigranta in nemške protestantke. V času študija filozofije in zgodovine (pod mentorstvom Juliusa W. Pratta na Univerzi v Buffalu) je postal radikalnejši in konsekventnejši mislec družbenih dogajanj (srečanje s Heglom in Marxom). Doktoriral je na Columbia University s temo analize socialnega darvinizma. Nekaj časa je bil član komunistične stranke, iz katere pa je ob razširjajoči se vednosti o strahotah montiranih moskovskih procesov in ob Stalinovem paktu s Hitlerjem (1939) izstopil, razočaran tudi zaradi »antiintelektualizma«
v komunističnih vrstah. Odrnil se je od politike in se temeljito posvetil študiju Bearda, Webra, Mannheima, Adorna in drugih avtorjev. Po drugi svetovni vojni je postal profesor ameriške zgodovine na Columbi in – še vedno vpet v sredinsko levo epistemično in politično orientacijo – napisal vrsto knjig, ki so postale klasika (pripadal je t. i. »konsenzualnim zgodovinarjem«). Njegova stilistično izostrena dela kritično opazujejo in analitično preiskujejo različne aspekte ameriške družbe (diskurz, stile pripovedi, populizem, po-